

Monensin voor vleesstieren ook naast bijprodukten aantrekkelijk

M. Plomp (onderzoekster sectie vleesvee en schapen PR)

Monensin blijkt ook in rantsoenen met bijprodukten de voederconversie van vleesstieren te verbeteren. Er is per kg groei minder voer nodig. Dit levert een netto voordeel op van bijna f 70 per stier. Het is dus aantrekkelijk om ook in een rantsoen met bijprodukten monensin toe te voegen. Dit kan via vleesstierenbrok of via een speciale premix wanneer uitsluitend enkelvoudige voeders verstrekt worden. Voor het bijmengen van monensin via een premix is wel een vergunning nodig van het Produktschap voor Veevoeder.

Monensin is een veevoederadditief dat veel gebruikt wordt in de vleesstierenhouderij. Het is in staat de verhouding van de verschillende vetzuren in de pens te veranderen. De benutting van het voer, ofwel de voederconversie, verbetert hierdoor. In sommige gevallen wordt ook gesproken van een verbetering van de groei.

Uit eerder onderzoek bleek dat monensin vooral effect heeft bij ruwe celstofrijke rantsoenen zoals snijmais. Tegenwoordig schakelen steeds meer vleesstierenhouders over op een rantsoen met bijprodukten en minder snijmais. Daarom is een proef opgezet naar de werking van monensin in een rantsoen met minder structuur.

Uitvoering onderzoek

Op de Waiboerhoeve zijn 2 koppels van elk 60 roodbonte stieren opgezet. In de afmeststal is begonnen met het voeren van een rantsoen dat op basis van droge stof, bestond uit 1/3 deel snijmais en 2/3 deel aardappelpersvezel met soja. De gemiddelde sojagift in de afmestperiode bedroeg 1,2 kg per dier per dag.

Er werd geen krachtvoer gegeven, daarom werden extra mineralen en vitaminen bijgevoerd. De ene helft van de stieren kreeg door dit vitaminen/mineralen mengsel monensin, de andere helft niet. Verder werd het rantsoen met een voermengwagen gemengd of ongemengd verstrekt.

De controlegroep kreeg onbepaald snijmais en 2-3 kg vleesstierenbrok (1000 VEVI, 180 vre en 90 dpm monensin). De gevoerde snijmais was van goede kwaliteit met een VEVI-waarde van 927 tot 964. De vre-waarde lag tussen de 50 en 61 terwijl het droge-stofgehalte varieerde tussen 27 en 35 %. et droge-stofgehalte van de aardappelpersvezel lag tussen 15 en 20 %. De VEVI-waarde bedroeg 1208 tot 1291 en de vre-waarde

varieerde van 20 tot 54. De variatie in de aardappelpersvezel deed zich dus vooral voor bij het eiwitgehalte maar bleef verder redelijk beperkt.

Sojaschroot had gemiddeld een VEVI-waarde van 1232 en een vre-waarde van 421. De stieren wogen ruim 200 kg toen begonnen werd met een geleidelijke gewinning aan het proefrantsoen.

Gemengd of ongemengd maakt geen verschil

Tussen gemengd of ongemengd voeren kwam geen enkel verschil naar voren. Dit was in eerder onderzoek ook al gebleken. Stieren vreten evenveel van een gemengd als van een ongemengd rantsoen en groeien even snel.

In tabel 1 staan de technische resultaten uit het onderzoek weergegeven. Ten opzichte van de controlegroep met snijmais (7.15 kg droge stof) nemen stieren met bijprodukten meer voer op (gemiddeld 7.55 kg droge stof). Dit voer bevat per kg ds ook nog eens meer VEVI waardoor de totaal opgenomen hoeveelheid VEVI groter is. In groei zien we geen duidelijke verschillen waardoor de voederconversie voor snijmais gunstiger is. Ook dit was een bevestiging van resultaten uit eerder onderzoek.

Verbetering voederconversie

Monensin blijkt ook in een rantsoen met aardappelpersvezel effect te hebben. Hoewel het verschil niet duidelijk aangetoond werd is er bij de groepen met monensin een tendens naar een wat hoger eindgewicht en een wat snellere groei. Er was geen verschil in mestduur.

Het grootste effect doet zich voor bij de voederconversie. Deze daalt van 6.6 kVEVI/kg groei naar 6.2. Dit is een duidelijk verschil en een verbetering van 6 %.

Tabel 1 Resultaten van roodbonte vleesstieren bij een rantsoen met aardappelpersvezel vanaf 211 dagen tot slachten.

	Snijmais met Vleesstierenbrok	Aardappelpersvezel +monensin	-monensin
Aantal stieren	23	47	45
Eindgewicht (kg)	573	588	574
Mestduur (dagen)	455	455	455
Groei (g/dag)	1272	1321	1272
Voeropname (kg ds per dag)	7,15	7,47	7,63
Voerverbruik (kVEVI/kg groei)	5,61	6,21	6,60
Koud geslacht gewicht (kg)	322	331	322
Aanhoudingspercentage	56.2	56.3	56.2
Beveleedheid	O ⁺ R ⁻	R ⁻	R ⁻
Vetheid	3-3"	3-3"	3-3"

Wat betreft EUROP-classificatie waren er geen verschillen. De stieren haalden gemiddeld ongeveer R- voor beveleedheid en tussen 3⁻ en 3⁰ voor vetheid.

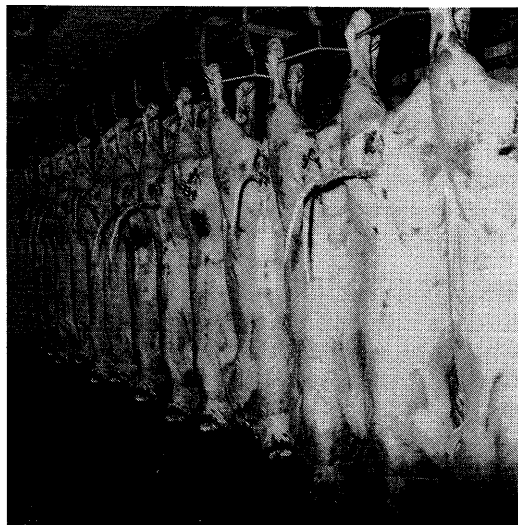
Monensin ook economisch aantrekkelijk

Wat levert de verbetering van de voederconversie nu economisch gezien op? Er wordt uitgegaan van de volgende prijzen voor de diverse voedermiddelen:

f 0,42 per kg vleesstierenbrok, f 0,45 per kg sojaschroot, f 0,20 per kVEVI aardappelpersvezel en f 0,28 per kVEVI snijmais.

Voor mineralen- en vitaminenaanvulling wordt 10 cent per dier per dag gerekend. Dit lijkt vrij veel maar we moeten er rekening mee houden dat er geen vleesstierenbrok meer gevoerd werd aan de groepen met aardappelpersvezel.

De kosten voor monensin bedragen 3 cent per

Geen verschil in classificatie tussen stieren mét en zonder Monensin gevoerd.

dier per dag (in de afmestperiode). In totaal kost monensin in een afmestperiode van 9 à 10 maanden dus f 8 à f 9 per stier.

Een rantsoen met aardappelpersvezel is in voerkosten goedkoper dan een rantsoen met snijmais en vleesstierenbrok. Het toevoegen van monensin aan het rantsoen met bijprodukten levert met name door de verbetering van de voederconversie een voordeel op van 9 cent per kg groei (zie tabel 2).

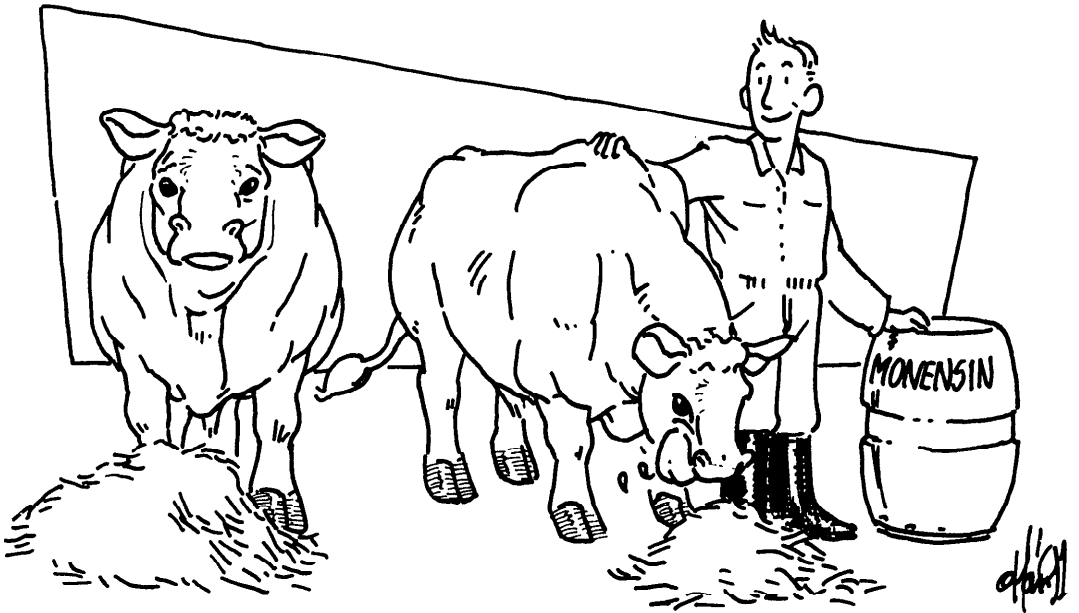
Per afgeleverde stier wordt het voordeel als volgt berekend: We gaan uit van een opbrengstprijs van f 7,50 per kg geslacht gewicht en de voerkosten in de afmestperiode. Andere kosten kunnen achterwege gelaten worden omdat opfokkosten en kosten voor bv huisvesting en gezondheidszorg door het gelijke aantal mestdagen niet verschillen. Uitgedrukt in opbrengst-voerkosten blijkt een rantsoen met aardappelpersvezel en monensin f 68 per stier voordeliger te zijn dan een rantsoen zonder monensin. Het overgrote deel van dit bedrag wordt echter verklaard door het hogere geslacht gewicht waardoor de opbrengst per stier f 62 hoger is.

Ten opzichte van een rantsoen met snijmais en stierenbrok levert aardappelpersvezel met monensin bijna f 90 meer op. Hiervan wordt f 63 veroorzaakt door een hogere opbrengst door een hoger geslacht gewicht.

Monensin blijkt dus ook in een rantsoen met aardappelpersvezel economisch voordeel op te leveren. Het is echter niet het enige veevoederadditief voor vleesstieren. Er zijn ook andere toegestane middelen op de markt die een andere werking kunnen hebben maar ook de groei en/of de voederconversie verbeteren. In verder onderzoek zal dan ook aandacht besteed worden aan de werking van flavomycine en gisten in een rantsoen met bijprodukten van de aardappelverwerkende industrie.

Tabel 2 Voerkosten (fl) in de afmestperiode

	Snijmais met vleesstierenbrok	Aardappelpersvezel	
		+ monensin	- monensin
Voerkosten per kg groei	1,84	1,70	1,79
Opbrengst-voerkosten	1823	1912	1844

De voederconversie verbetert bij gebruik van Monensin.